Ч. 78. Чернівці, неділя дня 23. липня (4. серпня) 1895. Рочник XI.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА
на „Буковину“ разом з ілюстр. додатком „Неділя“ виносить:
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
„ місячно — „ 85 „
для заграниці 15 рублів або 24 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч 17.

ВИХОДИТЬ:
у вівторок, четвер, суботу і неділю.

Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2), куда всї дописи адресувати належить. — Бюро редакциї отворене щодня від 8. рано до 8. вечером.

Нерівною м'ркою.

Із Снятинщини.

Гарна, дуже гарна гадка висказана і переведена в вступній статї *Буковини* під заг. „Страхопуд опозицийний або особисті цїли“. Призадумавши ся докладно над сею справою і приглядаючи ся довший час з близька тій нашій суспільности, що виставляє такі страхопуди, покортїло мене подїлити ся з загалом своїми спостереженями; може воно хоть крихіточку причинить ся до поясненя поглядів на такі справи.

Наші сїльскі ґаздині посадивши в городї капусту чи там иньшу яку ярину і видячи, що вона гарно росте, ставлять на грядцї на патик горщок побілений, аби завистливе око падало не на капусту а на горщок; таким чином обезпечують вони капусту від уроків. Здаєть ся, на тих наших селяньских забобонних ґаздинь задивили ся наші сїльскі, а під їх напором і великомійскі „полїтики“, бо насадивши собі кождій в своїм огородї цїлі грядки „особистих цїлий“, виставляють вони побілені горшки, аби нїхто не врік гарного розвитку тої питомої їм ростини, а зривав собі очи на горшках. Правда, горшки перші впадають в очи, але не треба тим дати ся збити з пантелику; приглянь мо ся ми вже раз самій таки „капустї“! І ось що бачимо! У тих ґаздів-полїтиків наших, що саме найбільше горлають про особисті цїли наших проводирів, у їх огородї як найкрасше розвивають ся не капуста або часник, а такі справдїшні особисті цїли. Вони і горлають головно задля того, аби очи відвести від своїх власних буйних „огородчиків“.

Ідїм ми від села до села, від містечка до містечка, від міста до міста і приглянь мо ся з близька, що робить там наша руска інтеліґенция, як сповняє вона не то вже службу народну, але свої обовязки взагалї, то побачимо, що з малими, дуже малими виїмками у нас нїчого не робить ся. Сьвященики обмежають ся звичайно на виповнене **формальної** сторони своїх обовязків: вони відправляють богослужене і всякі треби церковні і думають, що вже тим сповнили всї свої обовязки. Се-ж після нашої думки зовсїм не вистарчає, аби бути духовним отцем християньскої громади. Сама проповідь повинна бути найважнїйшою, бо живою частию богослуженя, але-ж проповідь у нас говорить ся звичайно як за напасть (на Буковинї проповідь взагалї дуже рідко коли чути), без потрібного приготовленя, без приноровленя науки до житя парафіян; вона абстрактна а не конкретна і через те для людий сїльских зовсїм не цїкава; а найгірше те, що в тих проповідях наука християньскої етики приноровленої до наших обставин звичайно дуже занедбана; досить вказати на те, що духовеньство наше не витворило ще проповіди основаної на житю нашого народу, та що ріжні підручники проповідий се найбільше переклади чужих проповідий абстрактних, не приноровлених до житя наших людий, через що вони їм чужі і зовсїм їм не цїкаві. Задлятого у нашого народу ще завсїгди богато поганьства в поглядах, в вірі і в дїлах. Вимагаючи від сьвящеників доброї проповіди, ми нїчого більше не жадаємо як лиш сповнюваня обовязку перебраного із станом духовним на себе. Та коли оттак занедбують ся обовязки сполучені з урядом, то ще більше занедбують ся у нас отцями духовними обовязки, які на них лежать як на інтеліґенциї народній. Сьвященики по селах, се майже одинокі інтеліґентні впливові особи рускі. Вже задля того самого, що вони називають ся духовними отцями, повинні вони старати ся бути дїйстно отцями і добрими пастирями громади, повинні дбати о моральне і ма-

---

18)

ПОНАД ДНІСТРОМ.

НОВЕЛЯ.

Написала

ЕВГЕНІЯ ЯРОШИНЬСКА.

—о—

(Конець.)

— Коли складеш, то скажеш менї, як я колись знов тут буду, я запишу тії сьпіванки і їх видрукую в ґазетах — сказав Орест.

— Себ то в тих „казетах“, що панночка читали менї з них тії красні сьпіванки за „Катерину“ та за „Наймичку“? Де се моя сьпіванка до тих „казет“ вдасть ся? — сказала Ганя почервонївши.

Орест усьміхнув ся. — Дам до тих ґазет, щоби люди знали, що й дївчата на селї вміють піснї складати.

— Нїби то хто складає сьпіванки, як не дївчата? Та жінки, чоловіки сьпівають лиш за війну та за горівку, а жінки так красно за милого, за милу, за сироту, геть за все — сказала Ганя.

Сеся сїльска дївчина, освоєна Мариєю, сподобала ся дуже Орестови і єго сестрі; они ще довго розмавляли з нею, подивляючи єї бистрий розум й свободу, з якого она говорила.

По відходї Ганї сказав Орест:

— От яка то перла з сеї дївчини, який в неї природний розум, талан, а що з неї буде? Зване як цьвітка на сонцї, не зрошена каплями роси. Я пізнав тепер, що межи народом суть такі жінки, котрі заслугують на лїпшу долю, а просьвічені жінки повинні всїма силами старати ся привести селянок до самопізнаня.

— Котрого їм самим ще не дістає, бо скажи сам, Оресте, богато в нас інтеліґентних жінок з самопізнанєм? — спитала Меланя.

— Самопізнанє веде до самостійности і рівного права — сказав Орест — тому повинні жінки над собою працювати, а при тій працї не забувати і на своїх меньших сестер, бо кілько то їх марно пропадає!

— Се правда, та коби нам хто подав спосіб, як працювати для добра селянок — замітила Меланя.

— Ти вже добре зачала, сестро — відповів Орест, обучуючи малих дївчат і призвичаюючи їх до себе; тепер же повинна ти учити їх практичного житя. Практика виводить теорию, то мусиш отже робити теоритичні замітки і пускати їх в сьвіт, заохочуючи других женщин до працї над селянками, в такий а такий спосіб.

— Орест добре каже — сказала Мария, стиснувши єго за руку.

— Я й сама признаю правду єго слів — сказала Меланя — але він се добре знає, що мене за такі замітки висьміяли-б, як вже з моєї сїльскої школи сьміяли ся.

— Я не знав, що ти така чутлива на людский сьміх. Що се тебе обходить? Як хто сьміє ся, ти роби те, що тобі твоє серце розказує.

— А моє серце розказує менї, іти за радою мого любого братчика. Скоро лиш буду мати час, напишу обширну статю о моїх досьвідах, які зібрала я при науцї дївчат, і о успіхах, які моя праця принесла. Може сим заохочу хоть кілька просьвічених жінок до подібного дїланя. Треба собі так помагати, бо менї здає ся, що ще богато води уплине, доки ми станемо з мужчинами на рівнї.

І я так думаю — сказала Мария, ще треба богато часу, доки жінки будуть мати рівні права з вами, панами сотворіня — обернула ся до Ореста.

— Так тобі здає ся, мила; в теперішних часах електрики, пари та ґазу, не є нїчо неможливе. Не одні ідеї, що здавали ся дивними, стоять тепер на порядку деннім і опановують сьвіт. Так і жіноче питанє, о котрім передількома лїтами нїхто не хотів й чути, ба навіть сьміяли ся з него, стало тепер важнїйшим, ба заінтересували сь ним вже ширші круги. Через час стане й оно на порядку деннім.

— Що дай Боже! — сказала Меланя й Мария разом.

* * *

Орест і Меланя лишили ся на кілька днів в Лїсковских. Наречені упоювали ся своїм молодим щастєм, котре здавало ся їм вічним, безкраїм.

Весїлє назначили за два місяцї, бо Орест так собі бажав, а Лїсковскі не думали єму про-

териальне добро громади і громадян, повинні у всім бути взірцем християнина пастиря, що „душу свою кладе за вівці“. А чи так є? — Сьміло кажемо, що в великій части нї. Сьвященики належать пр. до рад громадских, є членами, ба навіть предсїдателями шкільних рад місцевих, а що вони в тих автономічних тїлах яко інтеліґентні люди для громади доброго зробили? Чи сповнили вони там сумлїнно свій обовязок радного громадского, радного шкільного? — Знов таки нї! — Але ось що найважнїйше: вони часто байдужно придивляють ся безправствам, кривдам, очивидним шахрайствам, деморалїзациї і т. д. по громадах і анї слова не писнуть! А чому? Відповідь звичайна: А на що менї з Іваном або Гаврилом або з Мошком або Абрумом собі шукати ґудза? Най все пропадає, а менї що з того прийде? — Ось тут то вже вилїзають на верхи, як не можна лїпше, особисті інтереси і особисті цїли кождого — очивидно виїмки є, але кождий знає, як їх мало — такого інтеліґентного сільского радного і отця духовного. Для „сьвятого“ спокою з тим або сим громадянином або і не громадянином, для своєї власної вигоди або таки для свого власного інтересу мовчать ті люди, або навіть роблять на шкоду громади і своє поступованє знають навіть ще оправдати. Але най би то який посол руский в соймі десь замовчав або голосував так, як після їх думки не повинен, оттодї вони, ті самі люди, зашумять, оттодї вони єму вичислять всї пенсиї, всї єго „особисті“ цїли, оттодї болотом обкидають єго і весь єго рід, що і нитки чистої на нїм не лишить ся! А прецїнь порядна, добре зорґанїзована, сьвідома громада се підстава народної полїтики і доки ми не будем мати сьвідомої рускої громади, сповняючої взірцево всї свої автономічні і народні обовязки, доти вся наша полїтика стоїть на леду.

Загляньмо тепер в містечка і міста, то крім сьвящеників бачимо ми там руских урядників, професорів, лїкарів, адвокатів і и. інтеліґентних руских людий, а що вони роблять? От зійшовши ся десь колись вередують на других, на тих, що на чолї стоять, а самі вони нїби чисті, нїби все зробили, що треба. Між тим орґанїзациї між ними звичайно жадної нема; нїхто не дбає, щоб інтеліґенцию цїлого повіту звести до одного осередка, надати працї тої інтеліґенциї якийсь один здоровий напрям, сполучити всїх так, щоб нїхто не чув ся одиноким а членом якоїсь громади інтеліґентних сил; нїхто не дбає, аби підперати добрі змаганя одиниць по селах — одним словом нїчого не робить ся, але нарікати всї нарікають. Яка би то була висока цїль житя тої нашої інтеліґенциї, якби вона пр. старала ся мертву букву уставу товариства „Просьвіта“ перевести в житє, як би вона скликувала кілька разів до року людий з цїлого повіту на відчити про господарство, про ріжні устави державні і краєві, як би вона їздила по селах і помагала там одиницям закладати читалнї, каси пожичкові і т. д. і т. д. До такої працї рук нема, а чому? Той боїть ся зразити собі начальство, хоть се звичайно лиш голословне оправданє свого лїнивства і байдужности, той знов задля клїєнтелї жидівскої або иньшої не „може“ бавити ся в „полїтику“, третий рад би зі „всїма“ добре жити і т. д., а ми бачимо у всїм лише особисті інтереси, особисті цїли, задля котрих ті люди нїчого не роблять. А які вони члени тих громад, де мешкають? Чи інтересують ся вони справами громадскими так, як се роблять другі, і як робити ся повинно? Ба не досить на тім. По містечках повітових є ради повітові. Яку-ж ролю грає там руска інтеліґенция? Се-ж парлямент, сойми повітові! Ба, між тим коли супроти послів соймових ставляє ся тьму ріжних жадань, вимагає ся від них, щоб трохи не цїлий сьвіт горі корінем перевернули, то „повітовцї“ супроти себе самих дуже поблажливі.

(Конець буде.)

Перегляд полїтичний.

— В Австриї війшло в моду складанє посольских мандатів. Видко з того, що посли не держать ся так дуже кріпко виборотих раз місць. Перший був пос. ґр. Франц Коронїнї, проводир лївого центрум, за ним пішов пос. Пец, потім барон Відман, голова комісиї для реформи виборчої, а вкінци рабін Бльох і посол Думрайхер з Каринтиї. З сего виходить ясно, що мандат посольский таки є більше тягаром як почестию. Зрештою занимає ся праса комбінациями про будущий кабінет, але — як вже наш віденьский дописуватель писав — ті комбінациї всї передвчасні.

— В Нїмеччинї тепер супокій, цїлком як в лїтї при великій спецї.

— В Італиї відбувають ся бурливі наради парляменту. Особливо аж надто жива була дискусия при етатї мінїстевства внутрішних справ і королївского двору. Крім того витягнено ще раз справу Кріспі-Джіолїті, що викликало живу дискусию в ґазетах. Не меньше обійшла абесиньска депутация в Петербурзї італїяньскі полїтичні круги. Після умови, заключеної між Італїєю і Абесинією, стоїть заграннчна полїтика Абесинії під протекторатом Італії. Після поведеня депутациї в Петербурзї заносить ся на освободженє Абесинії від італїяньского впливу, а до сего не хоче допустити Італїя, хоч би мала навіть взяти за зброю.

— У Франциї обговорюють загально результат виборів ґенеральних радників, при котрих социялїсти цїлком упали.

— Загальна увага полїтиків звернена тепер на болгарску депутацию і рух македоньский. Про рух македоньский доносять з Царгороду, що ворохобию в Македониї придушено. Проводарі ворохобників погибли в битвах, а деякі ворохобники або тяжко покалїчені або дістали ся до неволї. При тім сконстатовано, що за проводирів Макодомцям служили болгарскі официри в унїформах. Турки зловили одного болгарского капітана від артилериї, кількох официрів і одного лїкаря. В турецких кругах правительственних уважають ситуацию в Болгариї за дуже поважну. Після надійшовшої вчера телеґрами мають прихильники Стамбулова злучити ся з Каравеловим, щоби вигнати князя Фердинанда. Times же доносить з Софиї, що прихильники Стамбулова мають сполучити ся з сторонництвом Радославова, щоби утворити сильне сторонництво антиросийске під проводом Радославова. Видко, що в Болгариї заносить ся на велику борбу внутрішну. До того ще й македоньскі розрухи відобють ся на Болгариї, котра потайком піддержувала той рух. — Тимчасом вернула вже депутация болгарска з Петербурга. По дорозї їхала через Львів до Відня. Від Львова товаришував їй дописуватель Neue Freie Presse, Йолес, але не богато довідав ся, бо члени депутациї говорили дуже здержано. Але Figaro доносить, що переступ князя Бориса на православіє скорше наступить, як би хто того надїяв ся, а надто має цар Николай бути нанашком. З напруженєм дивить ся цїла Европа на Софію, де недалека будуччина покаже плоди карколомної полїтики болгарскої.

— З Пербурга доносять, що мінїстерство справ заграничних виступить дуже остро против шире-

---

тивити ся, хоть жаль їм було розлучати ся зі своєю одиначкою.

По цїлім селї рознесла ся чутка о Мариїних заручинах, лиш Горецкі не знали про се, бо якось їм нїхто не донїс. В недїлю пішов Денис, що вже скінчив теольоґію, з Ольгою до церкви. Він все ще надїяв ся, що Мария буде єго. Учувши від мами і сестри, як они з Лїсковскими в церкві обійшлись, злостив ся дуже і назвав сестру заздрістною малпою. Він хотїв тепер на власну руку забрати ся до помиреня з Лїсковскими, і задумував ще нинї до них піти. Та коли инакше стало ся. Денис роздумував власне над тим, яких би єму слів дібрати, щоби Лїсковских перепросити, коли почув, що всї люди в церкві почали щось між собою шептати. Обернувши ся, побачив, як через двері ішли старі Лїсковскі, за ним поступала висока, гарна панна, а за тою Орест з Мариєю. Денис стояв з випуленими очима, аж уже всї стали на серединї церкви; Орест й Лїсковский остались на правій сторонї, дами удали ся на лїво. Орест не міг здержати ся, щоби на здивованє Дениса не усьміхнути ся іронїчно. Денис бачив се і відвернув голову, щоби не дивити ся на свого щасливого суперника.

І Ольга почервонїла як бурак, побачивши, що єї підлий плян розбив ся, а Орест з Мариєю все таки злучили ся.

По службі Божій почали виходити з церкви. Старий Лїсковский стрінув ся з Денисом в брамі.

— Добрий день вам, паничу! — сказав навмисне, щоби єго затримати — ґратулюю вам до укінченя наук.

— Благодарю, благодарю искренно — відповів Денис, сам не знаючи, що каже. В тім надійшов Орест з Мариєю, а Лїсковский сказав до Дениса:

— От я вам ґратулював, тепер ви менї поґратулюйте до заручин моєї доньки з паном Мартиновим.

Денис стояв мов на грани, єго лице стало смертельно блїде.

Орест приступив до него.

— Бачите, пане Горецкий, що правда, як олива на воду, все виходить на верх. Ви хотїли мене щастя збавити, а за те сами єго не дістали. Най вам се служить за науку на другий раз.

Сказав, поклонив ся остовпілим Денисови й Ользї, і подавши Мариї рамя пішов у браму. За ним пішли Лїсковскі з Меланєю, оставивши брата з сестрою засоромлених і злих, що їм їх підла штука не вдала ся.

Лїсковскі поїхали разом з Орестом й Меланєю до них. Мати Ореста старала ся в принятю сих гостий сама себе перевисшити, що не мало значило.

По полуднї приїхали Галицкі, а з ним й молодий учитель Дубровский. Доматорі не були єму дуже раді, але побачивши щасливу радість своєї доньки, дали ся Орестови намовити і пристали на звязок сердець, що, хоть так довго розлучені, все собі остали ся вірними.

— Ми всї тепер щасливі — сказав Орест, обійнявши одною рукою заплакану з радости сестру, а другу подавши своїй нареченій. — Хоть як ми за се щастє бороли ся, які сердечні муки перенесли, то все таки судьба сприяла нам, бо ми в сїй борбі перемогли!

ня вістий о російско-францускім союзї. Рівночасно розійшлась також вість, що в Петербурзї завязує ся під проводом кн. Мещерского, редактора „Гражданина" проти-французска партия. Мещерский в розмові з редактором нью-йорского Herald-а сказав: „Росия не хоче війни, длячого-ж має лучити ся з Францнєю?" — Супротив сего дивно виглядають слїдуючі дві вісти. Росбері, член бувшого кабінету анґлїйского, сказав недавно тому, що Франция при помочи Росиї задає, щоби Анґлїя уступила ся з Єгипту, а з Петербурга доносять знов, що Росия має вислати до Абесинії також своїх офіцирів на інструкторів для абесиньского войска — отже думає заздалегідь підготовити собі ґрунт, щоби відтак могла дїлати спільно з Францнєю.

— В Бельґії тепер панує неспокій. Той маленький край віддяний промислови і торговельному рухови, міг би своїм мешканцям задля свого богатства подати справдїшнє щастє. Але там веде ся тепер борба між лїбералами і католиками. Коли іменно лїберали мали велику більшість, запроваджено там закон, котрим знесло ся науку релїґії в школах. Тепер же має більшість сторонництво католицке, котре поепри справедлившу реформу виборчу і иньші права для полїпшеня биту робітників, хоче назад запровадити науку релїґії в школах. Тому спротивляють ся лїберали і їх одномишленники і з того виходить неспокій в краю. Минувшого тижня відбули ся там великі збори лїбералів, при котрих не обійшло ся без величезних демонстраций. Наміряють подати громадну петицию до короля з просьбою, щоби не санкціонував ухваленого шкільного закона. Мабуть правительство заведе науку релїґії, але яко надобовязкову.

На далекім всходї, в Япанї, приготовляють ся до нової війни з ворохобниками занятих Япанцями місць. Ті ворохобники дістають поміч від віцекоролевої полудиїшної Хіни.

Дрібні вісти.

Чернівцї, дня 2. серпня 1895. р.

Посьвяченє дому товариства „Просьвіти" у Львові відбуло ся дня 1-го с. м. Перед посьвяченем дому відбуло ся богослуженє в Успеньскій церкві.

Руска школа в Коломиї. На засїданю дня 31. липня рішила рада міста Коломиї основати в місті чотирокласову народну школу з руским викладовим язиком. З слїдуючим шкільним роком буде відкрита I-ша кляса, а відтак поступінно дальше. Велика заслуга в тім д-ра Кульчицкого, котрий, яко член міскої ради, старав ся сильно, щоби се дїло щасливо довести до кінця.

З львівскої архиепархії. Презенту одержав о. Теодор Білевич на Повітно і о. Володимир Чепіль на Стрілків.

Тернопільскі Русини ухвалили на зборах дня 26. липня с. р. заснувати задаткову касу. Се нове товариство має називати ся „Сила". На зборах явила ся часть інтеліґенциї з міста і кільканайцять сьвященників з окрестности.

Реґуляция платнї для професорів. Мінїстерство скарбу розіслало вже до заопініованя проєкт реґуляциї платнї для професорів при ґимназиях, школах реальних і семинариях учительских, дальше урядників бібліотек університетских і урядників всяких адміністрацийних уряджень при школах висших. Що-до платнї професорской поставлено засаду, що ся платня має бути всюда рівна, а іменно у всїх містах, як у Відни так у Львові або в Перемишли, 1200 зр. річно. Дальше додатки пятилїтні мають бути змінені на трилїтні, так що кождий професор по 15 роках дійде до найвисших поборів, наколи при теперішній системі доходив до таких поборів доперва по 25 роках. Урядникам бібліотек і иньших того рода урядів, котрі належать до мінїстерства просьвіти, мають признати ся ранґи на рівни з иньшими урядниками державними. Перенесенє професорів до VIII-ої ранґи після нового пляну має наступати по десяти роках служби а не, як доси, по пятнайцяти роках.

Другий поклад вугля в Мишинї, в повітї коломийскім, подибано на 154 метрів глубини. Поклад той лежить о 80 метрів низше від першого покладу, есть над два метри грубий, а видобутий з него вуголь есть брунатний, зовсїм подібний до вугля з першого покладу. Пробне верченє виконано о кілька кільометрів від закопу „Варвара", в напрямі полуднево-західнім до села Ковалївки. Коли покаже ся, що той другий поклад тягне ся по під цїлий Мишин, тогдї буде запевнена будучність Мишина яко первородної копальнї вугля.

Страшна пригода в родинї лучила ся перед кількома днями в Миньску в Росиї. В одній ремісничій родинї жив чоловік з жінкою в великій незгодї. Перед кількома днями вернув чоловік пізно в ночи до дому, а жінка розпочала з ним сварку і заявила, що покидає его і дїтий раз на все, бо волить жити в нуждї як з волоцюгою чоловіком. Вправдї не відійшла з хати, але пішла до другої комнати і там, обливши на собі одежу нафтою, підпалила еї. Чоловік, замість загасити огонь, рішив повісити ся при его блеску. В хвили, коли збігли ся сусїди, приликані криком дїтий, представив ся їх очам страшний вид: на стїні висїв на гаку чоловік, а в другій комнатї на підлозї догарала жінка. Чоловіка удало ся відратувати, жінка погибла.

Катастрофа на мори. Про затоплене італїяньского корабля „Мария" коло Дженови, о чім була у нас згадка в телеґрамах, надходять такі близші вісти: Корабель „Мария" їхав з Наполї в полудневій Італїї до Дженови і віз на своїм покладї 173 еміґрантів, самих Італїянців. О годинї пів до другої в ночи, коли всї подорожні спали, стрітив ся корабель з другим італїяньским пароходом „Ортіджія" коло острова Тіно, недалеко пристани Специї. Стріча наступила так несподївано, що кораблї вже не могли розминути ся і „Ортіджія" вбила ся передом в „Марию" на 6 метрів глубоко, так, що майже розтяла еї на половину. Наслїдки удару були страшні. Корабель подав ся і за три минути щез під водою. О ратованю нещасних подорожних не можна було й думати, бо заки моряки з „Ортіджії" спустили ратункові човна, покрили вже флї місце нещастя. З усїх подорожних і моряків „Марії" уратовано ледве 42 осіб: 28 еміґрантів і 14 моряків. Всї прочі погибли: 145 подорожних і 3 моряки. Уратовані оповідають о страшних сценах, які дїяли ся, коли корабель потапав. З одної родини, що складала ся з сїмох осіб, уратовано одну 8-лїтну дитину. Катастрофа викликала глубоке співчутє в цїлій Італїї.

40-лїтний ювилей службовий. Дня 1-го с. м. обходив надконтрольор почтовий в Чернівцях Еменуїл Варницкий свій 40-лїтний ювилей службовий. З тої нагоди зробили єму урядники овацию.

Піхотою з Угорщини до Парижа вибрав ся перед кількома місяцями пекар Андрій Дюранич з Королївского Білгорода, гадаючи, що найде там корисніше занятє. По шестинедїльній подорожи прийшов до надсекваньскої столицї, але стрітив его там немилий завід. Нїгде не міг найти роботи, а видячи, що лїпше дома терпіти голод як на чужинї, опустив негостинний Париж. Кількох циганів змилосердило ся над ним, дало єму одежу, бо був дуже обдертий і трохи гроша і Дюранич вернув знов піхотою з Парижа на Угорщину.

Незла комбінация. В Берлинї завязало ся товариство, котре має на цїли уможливити незаможним людям, як урядникам, купно хати з кусником ґрунту і городом під догідними услівями. Товариство називає ся „Heimstätten-Actien-Gesellschaft" і закупило в Шляхтензе, Карльгорст і Малов, котрі то місцевости віддалені від міста пів години ходу, значні обшари. Там они вже й розпочали будову хуторів. Купити можна хату під такими услівями: купуючий платить 10 процент згодженої цїни, на решту обезпечує себе в асекурацийнім товаристві „Nordstern". Акцийна спілка перебирає полїсу, а купуючий платить 4 процент від довгу і річну премію. По упливі повного часу або по смерти купуючого платить товариство асекурацийне решту довгу і хата переходить на власність спадкоємців. Мабуть уже богато урядників зголосило ся до такого купна.

Побіда нафти. В сих днях відбули ся в Парижи перегони возів, що рушають ся не кіньми але при помочи ріжних моторів. Місцем перегонів була дорога з Парижа до Бордо і назад, а виносила она разом 1200 кільометрів. До перегонів стало 20 самоїздів порушуваних нафтою, парою і електрикою. Першу нагороду дістала нафта, бо при метї став перший Левасо, творець воза нафтового, переїхавши згадану просторонь в 51 годинах.

Зелїзні мости дійшли при теперішній будові до так великих розмірів, о яких перед роками нікому й не снило ся. І так міст на Ренї коло Кобленц довгий на 105 метрів, міст над рікою Місісипі під С. Люї 150 м., гудзоньский міст 167 м., міст, що лучить міста Бруклїн і Ню Йорк, 486 м., міст Фірт оф Форт в Шкоциї 518 м., а міст, що лучить Ню-Йорк з передмістєм Джерсей, 945 м. Тепер же завязало ся нове товариство французке, котре старає ся о концесию будови мосту над Босфором. Був би то міст, котрий своєю довготою перевисшив би всї мости, бо був би на 1200 метрів довгий.

Покарана злість. Одна покоївка, що служила довший час у властителїв дібр під Фрайберґом в Саксониї, мала невдовзї віддавати ся і длятого з днем 1. серпня покидала службу. Панї була з неї все дуже вдоволена, отже покоївка надїяла ся одержати при відходї якийсь більший дарунок шлюбний. Одначе дуже еї здивувало і обійшло, коли дістала лише пару шлюбних рукавичок. Розлючена, кинула рукавички в огонь. Коли відтак панї посниталa еї, чи вдовлена з дарунку, вна отверто зказала панї, що кинула рукавички в огонь. Можна-ж собі представити розпуку дївчини, коли панї пояснила їй, що в кождій рукавичцї було вложено по сто марок паперами.

Женщини-лїкарки в Росиї. До 1-го липня 1893-ого року було в Росиї загалом 554 женщин-лїкарок. Відповідно до родів занять було: вільно практикуючих лїкарок 291, лїкарок при земствах 98, при заведенях наукових 33, при шпиталях приватних і жидівских 33, при міских 31, санїтарних 17, положничих 10, при фабриках-і заведенях 8, занятих яко ляборантки і асистентки при специяльних заведенях наукових 4, при шпиталях дїточих 2, вкінци без вразного занятя 8 а зовсїм не займаючих ся практикою 8.

Маєток Гурка. Бувший російский ґубернатор в Варшаві Гурко, а властиво его жена, заробила немалий гріш на своїм ґубернаторстві. Ті хабарі обчисляє тепер Nowa Reforma в своїм фелетонї. Прийшовши перед 11 лїтами до Варшави, Гурко мав лише маленьке село Сахарово в тверскій ґубернії і около 100.000 рублїв в банках. Пенсия ґубернаторска з всякими додатками виносила річно 100.000 рубл., отже можна було яких 50.000 руб. заощадити річно, значить за 11 років не більше як 700.000 рублїв. А тепер виносить відомий маєток Гурка окрім села Сахарово з 14 докупленими фільварками в вартости одного мілїона рублїв, 600.000 рубл. в тверскім відділї державного банку, 200.000 рублїв в акциях чорноморского товариства акцийного, 100.000 рублїв в днїпровских акциях; вкінци на імя Марії Гуркової францускa рента на один мілїон франків. Виходить з того ясно, що з хабарів „заробив" Гурко з своєю родиною за 11 лїт півтора мілїона рублїв.

Убийство начальника в Іспасї. В числї 65. „Буковини" подали ми вістку про убийство в Іспасї, до котрого причину дав — плїт. Тепер дістаємо від читальників в Іспасї доповненє сеї вісти такими подробицями: Георгій Демко заклав кусень громадского ґрунту плотом до свого ґрунту. Відтак громада довідала ся, що сей Георгій Демко заклав пліт і на иньшій парцелї громадскій, з другого боку і дорогу забрав до свого ґрунту. Громадский начальник Василь Кузяк наказував Демкови два рази забрати пліт, поставлений не на его поли. Дня 8. липня зібрала ся

комісия громадска: начальник Василь Кузек, присяжний Петро Шірабан, два знавці Василь Фуштей і Стефан Дінес, радний Лукіян Бежнар, поліциян Остафій Семенюк, побережник Марко Іванчук, польовий Аксентий Ватреч і два господарі: Олекса Стефюк та Максим Павлюк. Они мали розібрати ту справу. Начальник казав ще раз Г. Демкови витягнути пліт з громадского ґрунту, а коли Демко не хотів, начальник приказав поліцянови, побережникови і польовому і иньшим людям витягати пліт. Ті почали витягати, а Демко схопив бук і давай бити людий по руках. Ударив Стефана Дінеса, а Демків син Іван три рази потягнув ще его колом по голові, так що Дінес упав на землю. Начальник Кузек, Шірабан і Ол. Стефюк хотіли боронити Дінеса, а Михайло Микитюк як махнув сокирою, то як би було не сперло кілє плота, то би був стяв голови Петрови Шірабанови і Олексі Стефюкови. Тогди начальник і люди зачали утікати, а Михайло Микитюк як перескочив пліт, надогонив на 20 кроків начальника Василя Кузека, ударив его сокирою з лівого боку, заломив голову до мозку і відтяв ліве ухо. Начальн.к упав на землю. Тоді Георгий Демко і его син Іван і хлопці і Георгіїха стали бити начальника кілем. За прочими людьми гнав ся з сокирою Михайло Микитюк так, що люди ледви повтікали. Тогді Микитюк вернув ся до начальника і помагав бити его. Начальникови вломили руку і перетяли ногу. Стали люди з боку кричати, аби не убивали на смерть — і они аж тогди лишили начальника і зачали собі пліт направляти. А Стефан Дінес тогди, як они начальника били і за рештою людий ґнївували ся, прочутив ся і ледви утік. За ним біг один хлопець Демка з колом. Начальника перевезли до дому і післали за комісиею та за доктором. Але ще доктор не приїхав, як начальник до години помер. Комісия тілько оглянула покійника і раненых. А другого дня 9. липня списали протокол і почало ся карне слідство.

По 20 літах. Дня 24-го мая с. р. в Волини Мостевьскій, близько при дорозі ведучій з Волиґї до Бутин і Рави і недалеко ріки Рати, найдено при будові школи, в віддаленю 5 метрів від ріки, на локоть під землею кістяк і иньші останки костий. Після ореченя судових лікарів, найдені кости лежали в земли звиж 20 літ і походять цілком певно з трупа женщини дорослої, низкого росту, ніжної будови тіла, в віці від 18 до 24 літ. Найдено кість з ноги дитини і отвори в черепі голови женщини, спонукали судових лікарів до ореченя, що смерть тої женщини могла наступити під удару або від пострілу в голову і що з еї смертию була в звязи і смерть дитини.

ТЕЛЕҐРАМИ „БУКОВИНИ".

Відень, 3. серпня. Архикнязь Роберт Фердинанд, молодший брат перебуваючого в Чернівцях архикнязя Петра Фердинанда, помер вчера на запалене болонки черевної в 10 ім році житя в Ліндав (в Баварії).

Відень, 3. серпня. Після засягнутих в міністерстві заграничних справ в Петербурзі інформаций, не має Росия ні найменьшого заміру поєднати ся з Болгариєю, як довго „урядова Болгария" підлягає незаконним урядам накиненого їй узурпатора. Росия не жадала переступу кн. Фердинанда на православє, а також не жадала відвигненя Арзена Гартенава, сина бл. п. кн. Александра Батенберґа, на болгарский трон.

Берлин, 3. серпня. Вчера помер славний історик Сібель, знаний з своєї суперечки з цісарем Вільгельмом.

Софія, 3. серпня. Тут розійшла ся поголоска, що резерву покличуть тепер до служби.

Видає і за редакцию відповідає Осип Маковей.

З друкарні Г. Чопа.